Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ТРАВНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 17, 1956. No. 93. VOL. LXIII.

ЗМЕНШЕННЯМ АРМІЇ СОВЄТИ ЗБІЛЬШУЮТЬ ВОЄННИЙ ПОТЕНЦІЯЛ — ТВЕРДИТЬ ДОЛЛЕС

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив минулого вівтірка на пресовій конференції, що совєтське рішення зменшити свої збройні сили на 1,200,000 вояків упродовж одного року подиктоване не так миролюбністю, як радше економічною конечністю та що воно в результаті не означає зменшення, а тільки збільшення совєтської воєнної могутности і воєнного потенціялу. Америка привітала б совєтське повідомлення про зменшення збройних сил, „якщо воно доказувало б відмову від вжиття сили в міжнародних відносинах" — твердив Доллес. Проте, звільнення 1,200,000 осіб з безпосередньої служби у війську є, в оцінці американського уряду і американських знавців совєтських відносин, тільки перекиненням цієї маси людей з безчинности у військовій службі на працю у воєнній індустрії та в сільському господарстві, що практично не зменшує, а тільки збільшує совєтський воєнний потенціял. Цей совєтський крок був подиктований не миролюбністю, а тільки „солідними і наглячими економічними вимогами", твердив Доллес. Державний секретар уважає, що совєтські володарі перетягнули свої ресурси розвинути і продукувати на велику скалю нову зброю і поширити індустріяльну базу країни, починаючи рівночасно акцію совєтської допомоги відсталим країнам, подиктованої стратегічними і політичними мотивами. З цього розвинулась така ситуація, що треба було десь врівати і немає сумніву, що з найбільшою користю для себе і своїх плянів Москва могла втяти саме там, де втяла, себто перекинути масу працездатних осіб з безпосередньої військової служби на працю по фабриках і сільських господарствах — твердить Доллес. При цій нагоді Доллес виявив, що уряд ЗДА вже від 24-го квітня знав про цей совєтський плян, бо про це поінформував Хрущов Геролда Стассена, спеціяльного асистента президента Айзенгавера в справах роззброєння, під час їхньої зустрічі і приватної розмови в Лондоні. Теж інші представники уряду, включно з секретарем оборони Вилсоном, інтерпретують совєтське повідомлення про зменшення збройних сил приблизно по тій самій лінії, себто як спробу скріпити, а не послабити совєтський воєнний потенціял. Вилсон твердив, що совєтське рішення в цій справі не було для нього жадною несподіванкою, бо це в совєтських обставинах „логічний крок", вже з тієї простої причини, що для совєтського воєнного потенціялу тепер головну ролю грає продукція зброї. Тим то і державний секретар Доллес, і секретар оборони Вилсон та інші урядові і конґресові лідери перестерігають і попереджають, що з цього совєтського рішення Америка і її союзники не повинні робити жадних оптимістичних висновків, зокрема Америка не може і не буде робити будь-яких скорочень у своїй оборонній підготові, як і в допомозі для оборонної підготови її союзників.

Державний секретар Джан Фостер Доллес

Зорганізоване робітництво збере три мільйони на виборчий фонд

Атлантик Сіті. — Дейвид Дубинскі, президент спілки робітників індустрії жіночих одягів, заявив, що зорганізоване робітництво може зібрати щонайбільше три мільйони долярів у формі добровільного оподаткування на підтримку Демократичної партії в найближчих президентських і конґресових виборах. Цим, підкреслив Дубинскі, робітничий рух не пережене все ж таки республіканських підприємців і їх родин, які жертвують десять разів більше на виборчу акцію Республіканської партії. Щоб добитися „рівности" в цьому питанню між робітниками і підприємцями, Дубинскі пропонує, щоб 100 від особи, як найви цями, Дубинскі пропонує, щоб Конґрес встановив суму $100 від особи, як найвищу ставку добровільного оподаткування чи пожертв на виборчий фонд тієї чи іншої партії. Найвища сума пожертв чи добровільного оподаткування на виборчу акцію, дозволена законом, виносить сьогодні 5 тисяч долярів від особи.

Вилсон підкреслює важливу ролю бомбардувальників воєнної морської фльоти

Вашингтон. — Державний секретар Чарлз Е. Вилсон заявив учасникам пресової конференції, що в майбутніх мілітарних операціях відігравати муть важливу стратегічну місію теж авіоматки і бомбардувальники воєнної морської фльоти. Стратегічна бомбардувальна спосібність летунства морської фльоти може й не така велика, як ударна сила летунських збройних сил ЗДА, але вона теж має свою вагу в загальній оборонній програмі. Склав таку заяву Вилсон у відповідь на критичні голоси деяких військових експертів і командувачів, що Совєти перегнали ЗДА в продукції міжконтинентальних модерних бомбардувальників. З заявою Вилсона не погоджуються, між іншими, шеф штабу летунських збройних сил ЗДА ген. Твайнінґ, який не багато ваги прикладає до ролі морського летунства і називає його стратегічну бомбардувальну спосібність „незначною". На думку Вилсона літаконосці і бомбардувальні літаки морської фльоти можуть відіграти головну ролю в деяких стратегічних областях світу. Стверджуючи це, Вилсон відмовився входити в подробиці з огляду на державну безпеку. На думку військових експертів літаки морської фльоти мають засяг щонайбільше 1,000 миль і цього засягу не можна порівнювати з засягом міжконтинентальних бомбардувальників.

Американський уряд прискорить еміґрацію з переповненої втікачами Австрії

Вашингтон. — Американський уряд вирішив асиґнувати 250,000 долярів на прискорення еміґрації втікачів з-поза заслони, які опинилися в переповненій вже і так втікачами Австрії і переходять туди безупину далі. Кошти на цю еміґрацію вже ухвалені Конґресом і про виконні постанови щодо цього рішення сповістив державний департамент в середу цього тижня. Звільнена рік тому з-під совєтської окупації Австрія стала головним шляхом, що ним переходять на Захід втікачі з-поза залізної заслони. В загальному нараховують в Австрії понад 35 тисяч втікачів, в тому около 4 тисячі з самого Совєтського Союзу, значить українців, росіян та інших. Кожного місяця прибуває до Австрії около двісті нових втікачів. Щоб загітувати втікачів до повороту, Совєти повели широку пропаґандивну акцію через відомий берлінський комітет повороту „на родіну" і навіть прислали до Відня спеціяльну місію, яка почала в Австрії досить безуспішну пропаґанду серед втікачів, — намовляючи їх всякими способами вертатися до Совєтського Союзу та інших сателітних країн. Адмініструвати асиґнованими американським урядом грішми буде міжурядовий комітет европейської еміґрації в Женеві, до якого австрійський уряд звернувся вже давніше з проханням дати негайну допомогу йому в опіці і в переселюванні великої маси втікачів. Частину втікачів, около 1000 осіб, старших і нездатних до праці погодився переселити до Швеції шведський уряд і 250 родин погодився узяти голляндський уряд. Більша частина втікачів буде переселена до південно-американських країн.

52 монахині згинуло під час катастрофи турбомоторового літака

Оттава. — Внаслідок катастрофи канадійського турбомоторового літака, що впав на будинки жіночого монастиря в Орлінс, Онтаріо, згинуло 52 монахині. Тільки 17 монахиням й одному священикові пощастило врятуватися і вирватися з пожежі, спричиненої розбитим літаком. В монастирі жило около 100, здебільша старших, осіб. Катастрофу спричинила експльозія на літаку, який запалившися, впав на каплицю монастиря і потому з усього розгону вдарив на житловий будинок монастиря. Конвент Сірих Сестер Хреста був улаштований, як шпиталь для хворих і реконвалесцентів з-поміж черничої братії.

Виставка українського маляра в нюйоркському Колісею

В рамцях Міжнародної Житлобудівельної виставки, влаштовано в Нюйоркському Колісею, відбувається також виставка образів, рисунків, декоративного мистецтва та графіки відомого українського маляра Кураха. Курах вчився у мистецьких школах Львова, Варшави, Берліну, Риму і закінчив Академію Брера в Міляно (Італія). Свою мистецьку карієру почав виставкою своїх праць у Міляно 1939 року і потому виступав у різних містах Европи. У ЗДА — це його друга з черги виставка. Влаштовує її ґалерія „Контемпорері Арт Студіо" і триватиме вона до 20 травня ц. р.

Микола Денисюк прибув до ЗДА

Редакцію „Свободи" відвідав у вівторок 15 травня ц.р. п. Микола Денисюк відомий український видавець і редактор журналу „Овид". Пан Микола Денисюк прибув після 17-денної подорожі кораблем до Ню Йорку з Буенос Айресу в Арґентині, де він на протязі семи років вів дуже активну видавничу діяльність, видаючи крім згаданого журналу теж цілу низку цінних оригінальних і перекладних творів українського і світового письменства. До ЗДА переїхав на постійне перебування і тут продовжуватиме свою видавничу діяльність, про яку незабаром поінформує докладно громадянство. Найновішим, останнім у Буенос Айресі виданням Миколи Денисюка був широковідомий твір Франца Верфеля „Пісня про Бернадотту" у перекладі Григора Голіяна.

ВИБУХ „КИШЕНЬКОВОЇ" ВОДНЕВОЇ БОМБИ

Згідно з інформаціями кореспондентів, не підтвердженими офіційними чинниками, так мав виглядати спробний вибух „малої" або „кишенькового типу" водневої бомби, що відбувся дня 4 травня ц. р. на остр. Гуніт в архіпелязі Еніветок

ПРЕМ'ЄР ФРАНЦІЇ У МОСКВІ

ПРЕМ'ЄР ҐЮ МОЛЛЕ І МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПІНО ПРИБУЛИ НА ЧОТИРОДЕННУ ОФІЦІЙНУ ВІЗИТУ. — ЗАЯВЛЯЮТЬ НА ВСТУПІ ВІРНІСТЬ ЗАХІДНІМ СОЮЗАМ

Москва. — Французький прем'єр Ґю Молле і міністер закордонних справ Християн Піно прибули у вівторок 15 ц. м. літаком на 4-денні офіціяльні відвідини для переговорення з совєтськими диктаторами цілої низки актуальних міжнародних справ. Французький прем'єр виголосив на летовищі промову, в якій на самому початку ствердив приналежність Франції до „своїх союзників, і я сказав би до спільноти, в якій віддано залишимось". Хоч у тих словах не названо за іменем НАТО, проте часописні коментатори не залишають сумніву, що Молле підкреслив власне вірність Франції західній спільноті НАТО, — щоб большевики згори знали, що всякі спроби відірвати Францію від того союзу будуть безуспішні. Далі Молле назвав такі справи, що будуть предметом совєтсько-французьких розмов, як проблеми Европи (з'єдинення Німеччини), Середнього і Далекого Сходу та роззброєння. — Молле підкреслив рішення Франції шукати розв'язки всіх спірних міжнародних справ виключно лише мирною дорогою. Як на доказ облегшення міжнародного напруження вказав на власну приявність в Москві. „Пізнання людей і народу, їх пересудів, їх надій, їх турбот, це наполеглива конечність. Це один з тих реальних чинників, які формують міжнародні взаємини більше, аніж непорушні погляди, що їх вперте реалізування принесло стільки шкоди" — заявив Молле, пояснюючи властиву причину свого приїзду до Москви. Назустріч французьким гостям вийшли Булґанін, Молотов і ціла громада більших та менших „колективних диктаторів". Маяли совєтські і французькі прапори, музика грала Інтернаціонал і Марсильєзу, але не було юрби народу і вся церемонія тривала пів години. Молле вернеться до Парижу за 4 дні, а Піно може залишиться довше, щоб подивитись ближче на „необняті простори" Совєтського Союзу.

Булґанін говорить знову про „співіснування"

Москва. — „В нинішних міжнародних відносинах є тільки два шляхи: або мирне співіснування, або найбільш деструктивна війна в історії світу" — заявив совєтський прем'єр Булґанін в інтерв'ю, що його дав французькому щоденникові „Ле Монд" напередодні приїзду до Москви французького прем'єра Молле і міністра закордонних справ Піно. Булґанін знову говорив старими пропаґандивними фразами про роззброєння і „поменшення міжнародного напруження", але водночас сказав кілька речень для облегшення французьким державним діячам їхньої подорожі до Москви. І так Булґанін висловився з великим признанням про розв'язання Францією проблем Тунісії та Марокко через признання державности тим країнам та висловив теж надію, що Франція мирово розв'яже проблему Альжиру. Західня преса пригадує при цій нагоді, що в минулому році Французький прем'єр Едґар Фор відкликав свою подорож до Москви після того, як совєтський делеґат в ОН голосував із арабськими державами за поставлення на денний порядок ОН справи Альжиру. Однак Булґанін відкинув становище Франції про пов'язання роззброєння з розв'язанням міжнародних справ. Примирливо - дипломатичний тон інтерв'ю Булґаніна пояснюється залицянням Москви взагалі до західніх соціялістів, як можливих партнерів в „народному фронті", а також бажанням ще більше підсилити французьку опозиційність у відношенні до ЗДА та французький острах перед відродженням німецького імперіялізму.

Марокко демонструє вперше свою самостійну армію

Рабат. — В понеділок 14 травня вперше дефілювала вулицями столиці Марокко Рабату нова суверенна мароканська армія. Султан Могамет V прийняв дефіляду 15-000 війська, яке стоїть під командуванням власного генерала, має вже власні мароканські відзнаки і прапори та зеленим кольором шапок маніфестує вірність мароканському королівському домові. 200,000 марокканців із захопленням вітали появу власної армії, а дефіляді придивлявся теж весь дипломатичний корпус та еспанський і французький високі комісарі. Все озброєння тієї армії — танки, гармати, кріси, „джіпи", моторові озброєні вози ітд. — французькі, що їх Франція дала для вивінування збройної сили Марокко. Командант армії, ген. Магомет Коттані, був ще кілька тижнів тому бриґадиром у французькій армії. Коло 500 французьких підстаршин і 116 старшин переводить вишкіл і зберігає ключеві позиції. З уваги на дуже непевні і погані фінанси самостійного Марокко, існування цієї армії залежить цілком від фінансової допомоги збоку Франції. Тому теж впливи Франції в новій державі Марокко надзвичайно сильні і султан мусить з цим рахуватися.

Розбились переговори про самостійність для Сінґапуру

Лондон. — Переговори про признання державної самостійности острівцеві Сінґапур біля південно-західнього шпилю Маляйського півострова, ведені в Лондоні від 23 квітня ц. р., розбились у вівторок 15 травня об справу керівництва та відповідальности за внутрішню безпеку в Сінґапурі, себто об те, в чиїх руках має залишатись поліція. Голова сінґапурської делеґації Дейвід Маршалл не хотів погодитись на залишення в руках Англії контролі над спокоєм і безпекою Сінґапуру, запропонувавши з свого боку, щоб таку контролю виконував або представник Об'єднаних Націй, або Маляйської Федерації, або, щоб бодай обмежити термін англійської контролі до терміну трьох років. Англійський міністер колоній Леннокс-Бойд відкинув всі ті три проєкти, побоюючись, що ні один з них не забезпечить тривкого спокою в Сінґапурі, який є одною з найбільших і найголовніших воєнно-морських баз Англії. Маршалл назвав невдачу переговорів „великою перемогою комунізму", а англійські проєкти розв'язки цієї справи „різдвяним тортом, посипаним арсеніковим порошком". Він назвав англійське міністерство колоній „фашистським", яке матиме тепер контраґента в постаті комуністів Сінґапуру. Сінґапур — це острівець величини 225 кв. миль, відділений від Маляйського півострова протокою ширини пів милі. Все його населення нараховує 1,250,000 осіб, з того 76% китайців, здебільша прокомуністично настроєних. Англія купила цей острів у маляйського султана у 1824 році.

НІМЕЧЧИНА ДІСТАЄ ВІД ЗДА ВАЖКУ ЗБРОЮ

ПЕРШИЙ ТРАНСПОРТ ВАЖКОЇ ЗБРОЇ ПРИЙШОВ З АМЕРИКИ ДО БРЕМЕРГАФЕН. — НІМЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛ НАЗИВАЄ ЦЕ „ІСТОРИЧНИМ АКТОМ"

Бремергафен. — Воєнновантажний корабель „Кінґспорт Вікторі" привіз до порту Бремергафен перший транспорт важкої американської зброї, призначеної для нової західньо-німецької армії. З цього приводу відбулась у названому порті церемонія з участю американських і західньо-німецьких високих чинників. Командант новотвореної західньо-німецької армії, генерал Адольф Гойзінґер назвав прихід цього першого американського транспорту важкої зброї для відновленої німецької збройної сили — „історичним актом". Він склав при цій нагоді урочисту заяву, що Німецька Федеративна Республіка виконає свої військові зобов'язання супроти своїх західніх союзників з НАТО, згідно з Паризьким договором, що признав Західній Німеччині суверенність і прийняв її до Організації Північно-Атлантійського пакту. В. С. Довлінґ, що має титул міністра в американській амбасаді, заявив, що ця і наступні достави зброї мають стати важливим засобом у піднесенні оборонної сили НАТО проти всякої аґресії. У порті зайняла місце американська почесна варта. На закінчення церемонії формального відібрання німцями з рук американців цього першого транспорту високоякісної зброї — відіграно американський і німецький державні гимни. Цей перший транспорт охоплює 23 танки типу М-41 Вокер Буллдоґ, автоматичні гармати і 20 озброєних моторових возів. Вся ця зброя — найомодернішого сорту, вживана також в американській армії. За цим першим транспортом мають прийти наступні, в додатку до тієї американської зброї, яка була вже заздалегідь змагазинована в Західній Німеччині, в очікуванні на сформування нової 500,-000-ої західньо-німецької армії. Американські військові чинники з головної кватири НАТО не скривали свого невдоволення з приводу надто повільного темпу творення нової німецької армії, що своїми 50 дивізіями стала б направді базою суходільних військ НАТО на західньо-европейському континенті. Якщо осінню цього року дійсно західньо-німецький парлямент прийме остаточно законопроєкт про загальну військову службу в Західній Німеччині і зараз потім буде переведена перша рекрутація, то поставлення на ноги півмільйонної західньо-німецької армії в союзі з Заходом буде вже питання дуже короткого часу. Достава американської зброї для Німецької Федеративної Республіки відбувається за законом про допомогу на базі взаємної оборони.

Синґман Рі перевибраний президентом Південної Кореї

Сеуль. — 81-літній д-р Синґман Рі був вибраний втретє у вівторок 15 травня ц. р. президентом Південно-Корейської Республіки. Він дістав 3,420,000 голосів, проти близько 1,500,000 голосів, що впали на єдиного його контркандидата, посуджуваного у прокомуністичних симпатіях, та близько 1,200,-000 голосів, признаних неважними, а які віддано на померлого тиждень тому голови опозиційної демократичної партії Шікіцкі. Хоч старенький Синґман Рі здобув перемогу великою більшістю голосів, проте це голосування виявило існування серед південних корейців дуже сильної і поважної опозиції проти метод правління особливо нижчої південно-корейської адміністрації, переконаної, що нема сили, яка могла б замінити її. Особливою демонстрацією було голосування поверх мільйона осіб на померлого опозиційного кандидата. Вибори перейшли у повному спокої. Вперше жінки перевищили своїми голосами виборців-чоловіків.

Іден виграв спір за справу Крабба

Лондон. — Англійський прем'єр Антоні Іден виграв у спорі за справу нурця Лайонела Крабба, якого таємниче зникнення під час перебування в Англії Хрущова й Булґаніна викликало сенсацію у пресі та гострі атаки збоку опозиційної Партії Праці. Відмовляючись вперто від будьяких дальших пояснень у цій справі на публічному терені та арґументуючи свою мовчанку державними інтересами, які вимагають зберігання добрих взаємин з усіми державами, Іден дав цим прозоро зрозуміти, що розкриття в подробицях таємної місії нурця Крабба біля совєтських воєнних кораблів в порті Портсмуту наразило б на шкоду англійсько - совєтські взаємини. Тому ж, що всім англійцям залежить на тому, щоб ті взаємини були добрі, бо інакше годі сподіватися покращання торгівлі з СССР, публічна опінія станула по стороні Ідена, а не опозиційної Партії Праці. В наслідку чолові лондонські часописи заатакували голову Партії Праці Ґетскелла за його виступи в цій справі в англійському парляменті. Сподіваються, що в найближчих днях англійський уряд оприлюднить термін ревізити Ідена в Москві.

В АМЕРИЦІ

● **Спеціяльний військовий** апеляційний суд розглянув відклик сержанта Джеймса С. Ґеллеґера, засудженого на досмертну в'язницю військовим судом за співпрацю з ворогом і за спричинення смерти двох своїх співтоваришів під час перебування в комуністичному полоні і вирішив, що засуджено його проти правних засад. Справу Ґеллеґера розгляне новий військовий трибунал. Апеляційний суд став на становищі рішення Найвищого Суду, що не можна судити вояка, звільненого почесно із служби, за провини, зроблені ним під час його перебування у ворожому полоні.

● **Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон**, виступаючи в сенатській підкомісії закордонних справ, заявив, що він хотів би дочекатися тієї хвилини, коли Совєти замінять якусь скількість своїх фабрик амуніції на фабрики авт. На те відповів йому сен. Фулбрайт, що авта є теж досить небезпечною зброєю, бо від авт згинуло в Америці більше американців, як в усіх дотеперішніх війнах.

● **В Арґентині** виникла нова гостра криза у зв'язку з домаганням великої скількости антиклерикальних студентів, щоб міністер виховання Атілльо дель Оре Міяні уступив із свого становища. Міяні зголосив свою димісію, але ген. Арамбуру під пресією католиків відмовився її прийняти, і тепер антиклерикальні студенти починають демонструвати проти ген. Арамбуру.

● **Сен. Джордж**, який відмовився кандидувати далі на сенатора в стейті Джорджія, після авдієнції у През. Айзенгавера заявив, що він погодився стати особистим репрезентантом Президента до НАТО і його дорадником в закордонно - політичних правах. Конференція Президента з сенатором Джорджем, в якій взяв також участь державний секретар Доллес, тривала цілу годину.

● **„Матір'ю 1946 року"** проголошено у Вашинґтоні паню Ірл Воррен, дружину Найвищого Судді З'єдинених Держав Америки. Воррени мають шестеро дітей і п'ятеро внуків.

● **Президент Айзенгавер** прийняв запрошення взяти участь в урочистому посвяченні новозбудованої головної квартири АФЛ-КІО, яке відбудеться для 4 червня ц. р.

В СВІТІ

● **Мордехая Орена** — комунізуючого ліво - соціялістичного жидівського діяча у Чехословаччині, який за свою наївну віру в комуністів заплатив 5 роками в'язниці, засуджений як „сіоністичний шпигун", випущено тепер з в'язниці. Його не засудили на смерть в 1951 р. мабуть тільки тому, що допоміг своїми зізнаннями засудити й повісити кол. комуно-чеського віцепрем'єра Рудольфа Сланського, Мордехай Орен прибув до Швайцарії, де заявив журналістам, що не знає сам, що він зізнавав на суді, але знає те, що ніколи не був нічиїм шпигуном. Орен виїздить до Ізраїлю, не пізнавши як слід істоти комунізму, бо, й далі є членом ліво - соціялістичної Мапай- партії.

● **Грецька дітвора на Кипрі** придумала новий клопіт для англійської поліції: несподівано, в різну пору дня і ночі діти зчиняють фальшивий алярм, б'ючи в усі дзвони. В західній пресі, появились світлини, на яких хлопчаки розгойдують важкий дзвін.

● **Булґанін** — повідомляють газети — неприємно заскочив одного з англійських соціялістичних послів, Конні Ціллякуса, заявивши, що припадково бачив його, Ціллякуса, коли він в 1947 році розмовляв у Кремлі — з Сталіним. Ціллякус не заперечив цього факту. Він належить до крайнього лівого крила партії Праці.

● **Ґергард Айзлер**, що втік був з нацистської Німеччини до ЗДА, як жид і комуніст, і тут проявляв жваву комуністичну діяльність, а потім, рятуючись від арештування, втік польським кораблем „Баторі" до Східньої Німеччини, дістав тепер призначення „перевиховувати" молодь у комуністичному, але антисталінському дусі. Чотири роки тому Айзлер попав був в неласку е втратив своє становище шефа комуно-німецької пропаґанди.

● **Єгипетський прем'єр** Ґамаль Абдель Нассер кандидуватиме 23 червня ц. р. на президента, — повідомляють арабські газети. Невідомо, скільки ще постів в міністерств він збереже у своїх руках, ставши фактичним диктатором країни.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОСТАННІ ДУРНІ

На світі є, звичайно, багато дурнів, але за останніх дурнів, і то квадратових, треба вважати таки ту останню горстку збаламучених всілякими „щоденними вістями" комуністичних поплентачів українського роду в цій країні і Канаді. Виходять вони тепер подвійними дурнями тому, що, пошившися в дурні, давши втягнути себе в прокомуністичне багно, в ньому залишаються й досі, тоді як інші їхні співжертви большевицького баламутства починають приходити до розуму.

Для нормальної людини залишається справді нерозгаданою загадкою проблема комуністичних поплентачів у вільному світі, а в цій країні, зокрема, поплентачів українського роду .Інакше, як, на щастя обмеженою, пошестю цього пояснити не можна. Хто бо відповість на таке питання: Як міг потрапити українець між комуністів чи комуністичних поплентачів, маючи страшні й наявні докази комуністичних злочинів над українським народом? Очевидно, наполегливою брехнею та дурманенням можна деякий час закривати страшну правду, але як зрозуміти людей, які дають себе „набирати" не одною, але безконечними брехнями, завжди суперечними?

Згадати б для прикладу тільки деякі найбільш наявні брехні і крутійства лідерів тих комуністичних поплентачів та їх „щоденних" органів. Перед другою світовою війною Гітлер був для них фашист і ворог, але в 1939-му році той же таки Гітлер дослівно впродовж одної ночі став приятелем і союзником. Тоді західні демократії також стали для них „плютократами" і „підпалювачами війни". Але знову впродовж одної ночі ,коли Гітлер зчепився зі Сталіним за поділ воєнно-розбишацької здобичі, він знову став ворогом, а демократії, без інтервенції яких від большевизму залишилося б тільки місце, стали знову союзниками, щоб після війни знову таки стати ворогами.

Або: був для них Сталін генієм, „ясним сонцем" і божищем ,аж нагло, знову ж дослівно впродовж одного дня, став — злочинцем. Подібно було й з іншими, меншими „вождями світового пролетаріяту", на зразок Берії. А з Тітом як було? Одного дня — „геніяльний вождь" юґославських комуністів, потім — „скажений собака" і зрадник, тепер — знов великий державний муж. А що буде завтра, то й „щоденні" мусять тремтіти з непевности.

Або: для „щоденних" в Совєтському Союзі концентраційних таборів каторжної праці не існувало, а всі жахливі повідомлення про це у вільній пресі були „підлою брехнею" та очорнюванням совєтського „раю". Аж нагло прийшло повідомлення, що це Сталін натворив концентраційних таборів, а Хрущов буде їх касувати. Або: в тих же „щоденних" повно всіляких тверджень і листів про „щасливе життя", про „добробут" і т. п. в совєтській імперії, аж нагло з самої Москви приходить вістка про те, що за всі злидні, в яких поневіряються підсовєтські народи, відповідальний вчорашній „геній" Сталін. І так без кінця. Брехня на брехні їде і брехнею поганяє. Хто ж, як не останній, квадратовий дурень може ще вірити в те, що пишуть поплентацькі „щоденні" органи і що говорять поплентацькі лідери?

Останні вістки з Канади вказують на те, що пошиті їхніми лідерами в поплентацькі дурні люди починають здирати червону полуду з очей і прозрівати. Група цих поплентачів в окремому листі-заяві гірко дорікає тепер своїм лідерам та їх органам за те, що годували їх брехнею й продовжують годувати нею і далі. „Довольно лжи!" — кричать вони щойно тепер і вимагають від своїх лідерів розрахунку не тільки за дотеперішні брехні, але й за ті „сотні і тисячі долярів", що їх вони вимантачили від збаламучених поплентачів та безконтрольно розтратили на підривні, а найбільше на свої власні цілі. „Ми не хочемо вже мати нічого спільного ані з дотеперішніми поплентацькими лідерами, ані з їхніми органами", — кажуть прозрілі щойно тепер поплентачі і додають, що „ми любимо нашу батьківщину, але нам набридла брехня совєтських вождів та банди" поплентацьких провідників, які „гріють собі руки в грошах робітників і фармерів". Вони твердять, що в російських і українських поплентацьких „об'єднаннях" у Канаді не залишилось тепер уже й двох відсотків їхнього попереднього складу.

Виходило б, що знову практично здійснюється Линколнівська засада, за якою можна обдурювати одну людину весь час, або всіх людей деякий час, але не можна обдурювати всіх людей весь час. Невже ж остання ще горстка комуністичних поплентачів має амбіцію доказувати, що її лідери можуть обдурювати її весь час?

ОСТРІВ ПІД ТИСКОМ ТЕРОРУ

Коли 10 травня ц. р. вдосвіта гинули на шибениці на в'язничному подвір'ї у столиці Кипру Нікозії два 23-річні грецькі юнаки-патріоти Караоліс і Деметрію, то вони напевно не здогадувались, що окуплюють своєю смертю драматичний розвиток подій на всьому Близькому й Середньому Сході. Грецька молодь із Кипру, яка масово пірнула в революційне підпілля, знає тільки те, що вона бореться за ідеал приєднання своєї вужчої батьківщини до грецького державного материка. Вона не думає про пов'язання проблеми Кипру з міжнародними відносинами і не підозріває, що при вирішуванні таких справ, як смерть чи помилування для окремих юних терористів, найбільшу ролю грає великодержавницький престиж Англії, заанґажований у рішальній для Англії боротьбі — за нафту на Середньому Сході. Грецьким патріотам на Кипрі абсолютно байдуже, яка доля зустріне нафтові джерела в Іраку, Ірані, чи в Південній Арабії. Вони й не знають про тамошню продукцію цих пливких земних скарбів ,про назви англійських і американських компаній, що своїм капіталом і техніками уможливили їх експлуатацію, не свідомі своєї ролі, яку грає цей золотодайний плив у світовій економіці. Вони хочуть тільки одного: щоб англійці забралися геть з їхньої землі і щоб той острів, замість бути англійською колонією, став складовою частиною грецького королівства. І в ім'я цього ідеалу боряться проти Англії — актами саботажу й індивідуальним терором, саморобними бомбами і револьверовими пострілами.

Це трагічне міжнародне непорозуміння, в якому тепер кривавиться півмільйонове населення Кипру і на якому терпить єдність західнього вільного світу. Невідомо чи і наскільки члени грецько-кипрської терористичної організації ,відомої з її ініціялів ЕОКА, усвідомлюють факт, що і ті смертельні постріли, що їх зробили обидва названі вгорі молоді терористи, і той в'язничний дзвін, що вдарив у момент, коли вони віддавали свій дух на жертівнику батьківщини, були приємною музикою для володарів Кремлю. Але державні діячі у вільному світі добре розуміють це. І тому кожний день дальшої боротьби на Кипрі є новою поразкою для Заходу. Трудність розв'язання цієї проблеми полягає власне в тому, що в ній, з одного боку, заанґажований самозрозумілий ідеал волі і права вільного народу вільно розпоряджати своєю долею, а з другого — наражені буквально життьові інтереси не тільки Англії, але й цілого вільного світу, який ніяк не може допустити до того, щоб Середній Схід став жертвою совєтського імперіялістичного пляну — спершу економічного наступу проти нього, а згодом, без сумніву, й політично-військового.

Загострення грецько - англійського конфлікту за Кипр стоїть у найтіснішому зв'язку здоговором між Англією і Єгиптом з 27 липня 1954 р. про ліквідацію 72-річного панування Англії над обширом Суезького каналу і про передачу всього того обширу під суверенне володіння Єгипту. Вже за місяць перед підписанням цього договору, 23 червня 1954 року, головна кватира англійських збройних сил на Середньому Сході повідомила, що вона перенине львину частину військ (80,000), летунства і кораблів з суезького обширу на Кипр. Таким чином надзвичайно зросло стратегічне і політичне значення Кипру, як летунсько-морської бази Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО) на Близькому й Середньому Сході. Це значення ще більше зросло тоді, коли єгипетський прем'єр Гамаль Абдель Нассер зламав своє попереднє приречення приступити до західнього пляну створення військово-політичної оборонної організації на Середньому Сході і, проголосивши „невтральність" Єгипту, рішуче й завзято почав поборювати Баґдадський пакт, очолюваний Англією, та ступнево, прийнявши від Совєтів масові доставн зброї ,став — свідомо чи несвідомо — знаряддям совєтської політики. Сьогодні в Англії (і не тільки в Англії) є куди більше голосів, які вважають, що зле сталося, що Англія поступилась перед натиском Єгипту, аніж було їх при підписуванні й ратифікуванні згаданого англо - єгипетського договору за Суез. Коли Єгипет перетворюється тепер в арсенал совєтської зброї для всього арабського світу, то Англія і НАТО примушені ще цупкіше берегти Кипр, як свою стратегічну базу.

Шукаючи компромісу між визвольним змаганням кипрських греків і цими власними та загальнозахідніми інтересами на Кипрі, англійський уряд давав Кипрові широку політичну й повну культурно-економічну автономію, з власним урядом і парляментом. Проте, хотів забезпечити себе на випадок, якщо до влади в Греції прийшов би лівий уряд з „невтралістичними" тенденціями. Духово - політичний лідер кипрських греків архиєпископ Макарій не вірив, що англійці, затримавши в своїх руках поліцію і маючи на Кипрі близько 100,000 війська та могутню фльоту й летунство в його портах і летовищах, льояльно здійснять договір про автономію і не зроблять її фікцією. Тим часом його контрагент у затяжних переговорах, губернатор Кипру маршал Гардінґ, озлобився нехіттю Макарія рішуче осудити терористичну акцію підпілля. Макарій твердив, що такий осуд все одно не дав би практичного наслідку, а його персональний престиж поменшився б. Знову ж англійський уряд став на становищі, що неможливо пактувати й підписувати умову з духовником, який посередньо схвалює кривавий терор, відмовляючись осудити його. Таким чином 9 березня ц. р. англійці вивезли архиєпископа Макарія і трьох інших грецьких єпископів з Кипру на острів на Індійському океані, віддалений за 700 миль від Мадаґаскару, зірвали всякі дальші переговори з греками ,проголосили на Кипрі вийнятковий стан і повели режим військової окупації. У відповіді грецьке підпілля посилило свою саботажну й терористичну акцію. Почався гострий терор і протитерор. І в щораз вужчій та темнішій вуличці опиняється велика справа: з одного боку — справа задоволення національно - політичних аспірацій 400,000-го відламу грецького народу (100,000 осіб на Кипрі — це турки), з другого боку — єдности вільного світу і його оборонної готовости проти большевицької небезпеки на Середньому Сході.

Але це не перша й далеко не остання міжнародна справа, найбільша трудність якої полягає у розпалених пристрастях. Вже й у післявоєнних роках такими справами, що потопали у хвилях пристрастей, був англійсько-іранський спір за нафту, юґославсько - італійський спір за Трієст, згаданий англійсько - єгипетський спір за Суез, французько - німецький спір за Заарщину. І всі вони діждались (або дожидають, як Заарщина) компромісової і примирливої полагоди, бо й навіть французько - марокканський і французько - туніський спори майже зліквідовані. І так напевно буде й із Кипром .Появиться добрий посередник, обидві сторони втомляться терором і протитерором, переможе здоровий глузд ,західня дипломатія і в даному випадку виявить свою зрілість і здібність. Треба у це вірити, бо було б дуже сумно, якби так не сталося. А тим часом ллється непотрібно кров, марнується цінне людське життя, замість на конструкцію — на деструкцію скерована енергія старих, культурних народів, пов'язаних спільним фронтом боротьби за свободу в минулому і спільним інтересам такої самої боротьби в майбутньому. Чим скоріше урветься це заворожене коло, тим краще буде для греків, англійців і всіх людей у вільному світі.

ФАЛЬСИФІКАТОРСЬКА РЕАБІЛІТАЦІЯ

У сенсаційній промові на 20-му партз'їзді Мікоян згадав одного „московського історика", який написав фальшиву книгу про виникнення „української соціялістичної держави". Мікоян не назвав ні автора, ні книжки. Він мав на увазі працю А. В. Лихолата „Разгром националистической контрреволюции на Украине (1917-1922 гг.)". Ця книжка вийшла з друку в травні 1954 року. Це велика праця на 656 сторінок. На початку цього року вона була видана в Києві українською мовою. Вона мала призначення бути основною зброєю ,скерованою проти українського національно - визвольного руху. Книжка була надрукована в Москві в рекордний реченець — за місяць. Вся праця над нею проходила під керівництвом найвищих партійних органів. Та тільки книга появилася в Києві, як на неї посипались обвинувачення.

В третьому числі „Вопросов Истории" надрукована стаття „старих робітників большевицької організації України" Осліковської і Снєґова, в якій автори називають книжку Лихолата зразком того, „як не треба писати історію партії і совєтського суспільства".

Чому? В книжці блідо й невиразно подано діяльність комуністичної партії, а українські національно - визвольні сили і їхні керівники хоч і насвітлені неґативно, проте вони виглядають імпозантною силою і далеко більшою від комуністичної. Автори твердять, що Лихолат „приділив надзвичайно мало уваги історії большевицьких організацій на Україні і в багатьох випадках перекрутив цю історію". Автор „не бачить конкретних учасників революційного руху", говорить про комуністичні клітини „без керівників", про військові червоні загони „без командирів". Осліковська і Снєґов пишуть: „Резонно запитати автора: чому совєтський громадянин не повинен, скажімо, знати імена людей, що входили до складу першого українського совєтського уряду? Виникає питання: хто очолював боротьбу за перемогу соціялістичної революції на Україні?.." З другого боку: „В книзі повно витягів з петлюрівської, гетьманської, німецької окупаційної преси. В ній згадується велику кількість діячів Центральної Ради, гетьманщини, Директорії, мелькають імена членів делеґації „Українського Національного Союзу", членів Директорії, послів чужоземних держав, петлюрівських міністрів і чиновників, американських резидентів, діячів Автокефальної Церкви..."

Покладаючи великі пропаґандивні надії на книжку Лихолата, в Кремлі одночасно зрозуміли небезпеку такого розташування сил. Читач з неї побачить великий розмах національно-визвольного руху і мізерність та абстрактність комуністичного.

Кремль, маскуючись „старшими большевиками", хоче змінити так подане невигідне співвідношення сил. Він змушений іти так далеко, що реабілітує комуністичних ватажків, яких Лихолат „називає шкідниками і зрадниками", а які, як тепер довідуємось, „були чесними большевиками-ленінцями, що очолювали большевицьку організацію України". Осліковська і Снєґов детальніше зупиняються на 1-му з'їзді компартії України і на особі Скрипника. Вони твердять, що Скрипник не належав до лівих комуністів і не був націонал - ухильником. Отже, Скрипник „реабілітується" для того, щоб зробити з нього виразника прагнень українського народу, який нібито не хотів відділятись від Росії. У статті наводиться один вислів Скрипника з 1928 року, в якому він говорить проти відокремлення від Росії, бо відокремлення є ширмою для контрреволюції. І тут же прощають Скрипникові всі його пізніші націоналістичні ухили.

Автори роблять безпомічні зусилля довести, що на Україні існував великий комуністичний рух, за яким ішов нарід, замовчується „безкорисну допомогу великого російського народу" у встановленні комуністично - московського режиму на Україні. Автори багато говорять про 1-ий з'їзд компартії України, але говорять лише те, що вигідніше, додаючи фальсифікації. Вони твердять, що на 1-му з'їзді не було, як пише Лихолат, ніяких тенденцій незалежности і самостійности українських комуністів від російських .Автори не говорять, що 1-ий з'їзд відбувався (в липні, 1918 р.) не на Україні ,а в Москві. Він був лише назвою український. Подаємо національний склад компартії України цього періоду: росіяни — 53.6%, українці — 23.3%, жиди — 13.6% (решта припадає на інші групи). 79.4% членів компартії України вважали за свою рідну мову російську і лише 11.3% — українську. На 1-му з'їзді компартії України був вибраний Центральний Комітет в такому складі: Пятаков, Бубнов, Затонський, Кайріс, Шварц, Акімов, Ісаков (Крейцберґ), Лутовінов, Фарбман (Рафаїл), Тичінін, Лаврентій, Грузман, Тарський, Буценко. Кандидати: Слинько і Майоров.

Ці дані показують, що компартія України складалася з неукраїнського елементу, вона творилася Москвою і була її аґентурою.

Москва витягла на світло і „реабілітує" Скрипника, Косіора, Попова і інших комуністів лише для того, щоб, послуговуючись їхніми іменами і фальсифікуючи їхню діяльність, доводити народний характер комуністичного режиму на Україні, доказувати, що він не був насаджений Москвою, а є витвором українського народу. **Л. Лиман**

Д-р Роман Верес

ҐЕНЕРАЦІЯ, ЩО НЕ ЗНАТИМЕ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Ред. Б. Гошовський у своїх замітках до статті ред. Кедрина про „Діри в нашій пропаґанді" ствердив дуже слушно, що приятелів української справи треба виховувати, починаючи від шкільної лавки. Погляди, які людина засвоїть собі в дитинстві чи в молодечих літах, симпатії та антипатії з того часу залишаються звичайно на ціле життя. Тому треба повітати заходи Об'єднання Письменників Дитячої Літератури, щоб видати книжку про Україну в англійській мові, призначену для американської шкільної молоді.

Проблема ширення правди про Україну між американською дітворою та молоддю в'яжеться з другою проблемою — ширення тої правди між дітворою та молоддю українського походження, що не говорить, чи не читає та не пише по-українськи.

У нас робиться багато, може більше як у інших національних груп у ЗДА чи Канаді, щоб задержати при нашій національній спільноті нашу дітвору та молодь і цим забезпечити ту другу зміну, яка прийшла б на зміну нашій теперішній ґенерації. Це заходи, щоб не допустити до небезпеки, якої деякі познаки вже тепер показуються, — що наші церкви, наші Народні Доми, наші організації й взагалі всі культурні та економічні надбання кількох ґенерацій нашої іміґрації — стануть спадщиною, якої не буде кому перейняти.

Школи й курси українознавства, дитяча література й преса, Пласт, СУМА та інші організації з успіхом служать цьому завданню. На жаль, ця вся праця обмежується тільки дітворою та молоддю, що говорить та читає по-українськи.

Не зважаючи на всі зусилля нашої зорганізованої громади, ми маємо ібудемо мати значний відсоток дітей — зокрема в місцевостях, де наше зорганізоване життя слабке — які не говорять, а тим більше не читають по-українськи. Це стосується не тільки дітей здавна тут осілих родин ,але також — у значній частині — дітей нашої найновішої іміґрації. Ми можемо зустрінути дітей новоприбулих, що в розмові вдома вживають англійської мови, ми зустрічаємо молодь, що навчилася ще в Европі читати й писати по-українськи, а тут забуває.

Ми можемо дивитися на цей факт різно, можемо протидіяти цьому, але все ж мусимо погодитися, що маємо й матимемо в будуччині великий відсоток американців чи канадійців українського походження, що не говоритимуть, а тим більше не читатимуть і не писатимуть по-українськи.

Але це не може бути причиною, щоб махнути на тих людей рукою. Подібну проблему мають й інші національні групи в ЗДА та в Канаді. Візьмім, напр., ірляндців чи жидів. Одна й друга іміґрація старша за нашу, одна і друга вживає виключно англійської мови. Не зважаючи на це, в них існує почуття приналежности до матірнього народу. Як одна так і друга групи віддали й дальше віддають величезні прислуги визвольній боротьбі своїх народів.

Американці чи канадійці українського походження, яких батьки чи діди приїхали сюди, та які займають становища в усіх прошарках економічного, культурного і політичного життя в ЗДА й Канаді, можуть віддати ту саму прислугу країні своїх батьків чи дідів. Але їх треба зробити приятелями української справи так, як стараємось зробити ними американців іншого роду.

Треба дати в їх руки книжки про Україну в англійській мові. Треба дати їм у перекладах перлини української літератури. Треба дати їм у руки часопис для дітвори та молоді в англійській мові, що зв'язував би їх з українським життям. Коли йде про молодь, то цю ролю частинно виконує „Ukrainian Weekly" чи канадійський „Pace", але видавання такого часопису для дітей є конечністю.

Треба обхопити ту дітвору курсами та гуртками, де спершу ведено б лекції і розмови англійською мовою, а з часом можна б в тих гуртках чи на тих курсах вводити ступнево українську мову.

В міру зацікавлення українськими проблемами та дітвора чи молодь сама починала б вчитися української мови, частинно, тому, що це давало б їм доступ до джерел української культури, що тепер уже не була б їм чужа, а частинно тому, що це могло б допомогти їм у підшукуванні підстав заробіткової праці (в торгівлі, журналістиці чи в дипломатичній або консулярній службі).

Очевидно, що не можна тієї всієї праці, зокрема видавничої, що зв'язана з поважними коштами, звалити на якусь одну інституцію .Це справа, що цікавить цілу українську громаду в ЗДА та Канаді, без огляду на партійні погляди, релігійну приналежність до братніх Союзів та інші поділи. Це справа, яку можна розв'язати тільки спільним зусиллям.

Лише повна увага, приділена цій справі, може запевнити нашій громаді в ЗДА чи в Канаді „нову зміну" ,запевнити їй постійне існування і дати нам людей українського роду, що коли може й не знатимуть української мови, але будуть свідомі свого походження та будуть амбасадорами української справи так, як є амбасадорами країн свого походження ірляндська, жидівська чи інша іміґрації.

Ярослав Падох

ЧИГИРИНСЬКА СПАДЩИНА

В перші роковини смерти проф. Андрія Яковлева

(1)

В гордій, гетьманській столиці, Чигирині, над якою маяли повстанчі прапори Богдана Хмельницького, дня 28 листопада 1872 р. народився цей нащадок козацького старшинського роду. У віковій, нездоланій столиці України, Києві, яка, як античного героя, вітала з відновленням української держави, того самого гетьмана, жив аж до часу недобровільної еміґрації Той, кого в почуттям болю і смутку, оце згадуємо. Habent sua fata loci; мають їх як же часто люди, що зв'язали своє життя з історичними місцевостями та набралися їхнього, віками або надзвичайними подіями карбованого, духа. Ця подвійна, чигиринсько - київська спадщина лягла, видимо, тягарем приречення на цю шляхетну і працьовиту людину. Усіх 83 роки життя, за вийнятком, звичайно, років дитячих і хлоп'ячих, провів проф. Андрій Яковлів, на службі ідеї, так переконливо символізованої двома назвами столицями України. На відновлення і закріплення спадщини гетьман. Хмельницького була спрямована праця А. Яковлева на становищах посла відновленої в 1917 -1918 р. української держави до урядів Голляндії і Бельгії та міністра екзильного уряду України. Дослідам над правом гетьманського періоду історії України, 17-18 вв., присвятив він своє життя після того, як заміняв теку дипломата і міністра на університетську катедру та кабінет дослідника. І до ранґи символу сягає факт, що останньою його працею була монографія про „Договір Богдана Хмельницького з Москвою 1654 р.", видрукована за кілька місяців до його смерти, у трьохсотріччя того фатального, не тільки для України, акту.

Студіював проф. Яковлів право в дорпатськім і київськім університетах. Обов'язкову дипломну працю написав з історії українського права й адміністрації. Того ж самого року 1902 появилася друком його перша наукова праця. Цієї дослідної роботи він уже не покинув ніколи впродовж наступних, довгих 53 років дальшого життя. А життя повело його хоч і трудним, але різноманітним шляхом. Учителював у середніх школах, пробував кар'єри державного урядовця у фінансовому уряді та суді, був адвокатом і юрисконсультом міської управи Києва. Ця остання посада широко відкрила йому двері до пребагатих міських архівів старих актів, які знайшли в Покійному дбайливого опікуна і талановитого дослідника. А в той час на всьому сході Европи не було багатішого в архіви міста, як ця „матір городів руських". Серед столітнім пилом закурених полиць київських архівів народився один з найвизначніших дослідників давнього права України. З них набрався А. Яковлів основної мудрости дослідника: вірити передусім джерельним матеріялам і на них будувати обережні висновки. А. Яковлів належить до найбільш обережних й сумлінних українських дослідників; прикмета тим цінніша, що не чужими його працям були відважні погляди й широка перспектива.

В роках відновлення української держави, після розпаду царської імперії, проф. Яковлів стає справжнім будівничим того нового державного твору. Події того великого історичного часу мінялися швидко, як в калейдоскопі. Мінялися теж обов'язки Покійного. Він стає делеґатом від правників на Всеукраїнський Конґрес, його обирають членом Центральної Ради, при цьому він організує українську правничу професію, даючи почин до заснування Українського Правничого Товариства та Товариства Українських Адвокатів у Києві. Бачимо його також професором фінансового права в одній з місцевих вищих шкіл, і потім директором канцелярії Центральної Ради (1918 р.) та надзвичайним послом до урядів Голляндії та Бельгії (1919 р.).

Після невдачі українських визвольних змагань та окупації території, яку він заступав перед чужими урядами, черговими окупантами, А. Яковлів переноситься до тодішнього центру української еміґрації, чеської Праги, де присвячується професурі в Українському Вільному Університеті, який в 1945 р., після окупації Праги совєтами, перенісся до Мюнхену, в Західній Німеччині, де й існує до сьогодні. Займаючи катедру цивільного процесу, він складає данину своєму університетському обов'язкові, укладаючи й публікуючи взірцеві під кожним оглядом студентські підручники з цивільного і торговельного права та цивільного процесу, але своє серце і всю свою снагу вкладає у студії з історії українського права. В 1930-31 рр. його обирають на високий пост ректора УВУ, а в 1939 р. покликують на становище директора Українського Наукового Інституту в Варшаві. Окупація Польщі спричинює його швидкий поворот до Праги, на давнє становище професора УВУ, на якому, у важкий рік 1945, його вдруге обирають ректором. Після окупації Чехії Совєтами А. Яковлів переїздить до Бельгії, звідки в 1953 р. переноситься до ЗДА, де проживає в Ню Йорку, в якім 14-го травня 1955 р. і кінчає життя, не покидаючи дослівно до останньої години наукової праці. Бувши дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, яке існувало від 1873 р. у Львові, а після большевицької окупації відновило діяльність в Ню Йорку, проф. Яковлів включився в працю того Товариства і в межах його видань появилася одна з найважливіших його праць, а саме „Український Кодекс 1743 р.". Покійний був теж дійсним членом і невідмінним секретарем Києво-Могилянської Академії та дійсним членом Української Вільної Академії Наук в ЗДА.

Наукова спадщина проф. А. Яковлева є помітна числом і важлива змістом. Побіч декількох університетських підручників, які виявляють великий дидактичний хист автора, та декілька праць на загальноісторичні теми, між якими віднначається розвідка п. з. „До питання про автора ,Исторіи Русовъ'", друкована у „Записках Наукового Товариства ім. Шевченка", А. Яковлів присвятився повністю дослідам з історії українського права, передусім права 17-18 віків. Декілька праць присвятив Покійний незвичайно цікавому звичаєвому праву, зокрема ж праву процесовому. Слід згадати також, що його ранні праці з довоєнного періоду, хоч торкалися загальніших історичних тем, то головний їх інтерес був покладений на правничі проблеми.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гартфорд, Конн.

Культурна імпреза. Рідний танок танцювального Ансамблю „Тирса" об'єднує „старих" і „нових" в одну родину.

Неділя, 22 квітня 1956 р. залишиться у серцях українців м. Гартфорду, столиці стейту Коннектикат милим спогадом громадської єдности. В той день відома вже (з преси української та американської теж!) в цілій Окрузі зі своєї дворічної хореографічної праці на сценах Округи і в телевізії танцювальна група „Тирса" під керівництвом Григора Совича, влаштувала справді культурну імпрезу українського танку і стилевих народних строїв у виконанні пані Прісі Пікас-Витвицької (колишнього члена „Українського Мистецтва" у Львові).

Коли піднеслась завіса просторої сцени модерної „Бирис Гайскул" у Гартфорді і на естраді розпочався дефілядовий марш 40-ки танцюристів у віці 4—24 літ у прегарних мальовничих українських одягах, то вщерть заповнена велика авдиторія школи ентузіястично вітала своїх дітей. Як на сцені, так і на залі бачилось наполовину „старих" і „нових" українців з Гартфорду і всісі Округи Коннектикат. Це рідний танок, краса рідного мистецтва об'єднала в одно українську громаду.

В першій частині — в прегарних полтавських одягах та в козацьких жупанах — тирсівці продемонстрували „Метелицю", „Катерину", „Подільський козачок", „Запорізький герць" й інш. Багато радости внесли на сцену „малі тирсів'ятка в числі 20, в яких теж заграла українська козацька кров їхніх прадідів преславних. Ці „джуньйори", що завдяки місцевому „Клюбові Матерей" зорганізувались при „Тирсі" — перейдуть колись на зміну старшим тирсівцям. Це вже діти дітей тут народжених з українських батьків, отже 3-те покоління на еміграції. Старші тирсівці (сеньйори") в числі 21, це майже в 100% „нові", переважно студенти гайскулів і каледжів, що під керівництвом свого ідейного директора Григорія Совича (а давніше Юрія Русенка, тепер у Клівленді) та при досконалій оркестрі п. Івана Кащанця танцюють як завжди прецизно, та з юнацькою легкістю і великою любов'ю до танку. Деякі з них наближаються вже до мистецьких меж.

По 15 хв. перерві в 2-ій частині — тирсівці переносять глядачів у нашу чарівну Гуцульщину ... Вам здається, що ви не в „Іншуренс Ситі" (це друга назва на Гартфорд), а десь над Черемошем чи Прутом, у Ямній, Ворохті чи Космачі. Перед очима миготять та міняються разпо-раз кресані з черевичками через плече, майстерно вишивані киптарі, під ними „тобівки", вишиті сорочки, оперезані широкими чересами, а далі з червоної вовни холошні, на ногах шкіряні постоли з вишиваними капцями (постолами). Леґіні танцюють найперше свого чоловічого „Аркана", а згодом із жінками „Коломийки" в одну й дві пари „Скочну Коломийку", „Гонивітра" й ін., а накінець „Гуцулку". — Пригадався нам гуцульський фестин у Ямній над Прутом з 1938 р...

Ваш сусід з Н. Г. У. Г-кий.

Танцювальний ансамбль „Тирса" в Гартфорді під керівництвом Григора Совича

Честер, Па.

Вечір Української Музики.

Відділи Українського Музичного Інституту в Честері та у Вілмінґтові влаштували в дні 28 квітня ц. р. в Честері „Вечір Української Музики". Вечір відкрила п. Я. Кобрин, вказуючи на ту велику працю, яку виконує УМІ. З черги п. А. Огродник - Жилава познайомила приявних з найважливішими осягами української музики, підкреслюючи її ролю у вихованні молоді.

Дальшу програму вечора виповнили виступи учнів кляс фортепіяна: Я. Кобрин, Л. Грабової і Р. Огродник та кляси скрипки п. А. Огродник - Жилавої. Виступали усі учні в порядку від початківців до більше заавансованих. Для кожного з них підібрано відповідний твір. В програмі були виконані твори Гайворонського, Барвінського, Савицького, Косенка, Соневицького, Нижанківського, Лисенка та народні й стрілецькі пісні. Слухачі дуже тепло вітали малих виконавців, належно оцінюючи працю Учительського Збору та учнів при підготові цього вечора. Хоч далеко ще передчасно було б робити якінебудь висновки на майбутнє про деяких учнів, але треба признати, що деякі точки були виконані направду симпатично. В загальному цей вечір виявив, що, під вмілим проводом учительських сил, наші Відділи осягають щораз то кращі успіхи, а вставляючи у свою програму українські твори, у великій мірі причиняються до збудження любови і пошани до рідної музики.

С. М.

Вінніпеґ, Канада

Курс модерної української поезії

Щаслива була молодь, що виховувалася на рідних землях в українських школах, де всі предмети були викладані в українській мові. Тут вчимося в неукраїнських школах, неукраїнською мовою, а українознавство мусимо доповняти на вечірніх курсах.

Під час зимових місяців відбувалися у Вінніпеґу на Манітобському Університеті курси української модерної поезії. Відбувалися вони щоп'ятниці в українському Народному Домі, під проводом професора Ярослава Рудницького. Головний натиск був покладений на інтерпретацію творів модерних поетів. Обговорено і прочитано деякі поезії таких сучасних поетів: В. Антонича, Ю. Клена, О. Лятуринської, О. Стефановича, П. Тичини, М. Рильського, Зерова, В. Кравцева, О. Теліги, Е. Плужника, Л. Храпливої, О. Ольжича, А. Гарасевича, М. Важана, В. Барки. Окрему увагу було присвячено поетам, які вийшли з Пласту, як Б. Кравців, Л. Храплива, Парасевич. Учасники багато скористали з тих курсів, бо познайомилися з кращими представниками української поетичної музи. Підписаній спеціяльно подобалася поезія О. Теліги, повна сили й експресії. Вона є образом поетки - революціонерки, яка вміла тим вимогам підпорядкувати своє особисте життя. Для пластового новацтва особливо гарні вірші пише наша молода поетка Леся Храплива. Її вірші просто ідуть в душу — легкі, погідні, все з гарним образом і повні туги за рідним краєм.

Нат. Віґус.

Короткі Вісті

● Пані Міллс з Лісбурґ, Ва., відпровадивши свого чоловіка на Національне Летовище у Вашинґтоні, всіла назад до авта, щоб їхати додому, і тільки по дорозі завважила, що вона їде чужим автом. Усвідомила це щойно тоді, коли, проїхавши скількість там миль в 90-ступневій спеці, ствердила, що в керованім нею авті діє автоматичне охолоджування, якого в її власному Кадилляку не було.

● **Вальтер Ульбріхт**, генеральний секретар східньо-німецької комуністичної партії, виїхав на літні ферії не до Москви, а до Карльсбаду в ЧСР. З цього факту здогадуються, що зоря Ульбріхта, старого „сталініста" також починає меркнути.

● **Д-р Теодор Гойсс**, західньо-німецький президент, перебуває з офіційною візитою в Греції. Греки забули знущання німців з останньої війни і з великими парадами приймають німецького гостя.

● **Яків Ломакін**, який був совєтським консулом у Ню Йорку в 1948 році, коли Оксана Косєнкіна вискочила у вікно з другого поверху, „вибравши волю", і який після тієї історії мусів покинути ЗДА, є тепер одною з найважливіших фіґур совєтської амбасади у столиці комуністичного Китаю — Пейпінґу. Як аґент МВД, він стежить за всіма урядовцями амбасади.

Український Літературно Мистецький Клюб (Ню Йорк 149 2-га Ев.)

З Літературно - Мист. Клюбу повідомляють, що у п'ятницю 18 травня д-р Ярослав Туркало поділиться з присутніми враженнями з подорожі до Палестини в 1955 році. Доповідь буде ілюстрована кольоровими фільмами. Початок о 8 год. вечора.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

Пошукується
ГОЛОВНОГО КУХАРЯ
на „СОЮЗІВКУ".
Голоситись
у Головній Канцелярії
УНСоюзу:
83 Grand St., Jersey City, N.J.
Телеф. HE 5-8740

Туристичне бюро пошукує **РУТИНОВАНОГО УРЯДНИКА,** який знає мови: українську, польську, російську і англійську та ознайомлений у всіх працях бюра туристичного і правного, пише добре на машинці. Лише ці, що мають повищі кваліфікації і найліпші свідоцтва можуть зголошуватися особисто поміж год. 10 а 12 рано або письмово під адресою:

EDWARD S. WITKOWSKI,
Personal
130 E. 7th St., New York 9, N. Y.

Потрібно
ЗАГАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ
35 год. тижн. 7 год. денно, 5 днів в тижні. $55 на початок. Перевишкіл під час праці.
INDUSTRIAL METAL LITHOGRAPHIC CORP.
7 Industrial Rd., Woodbridge, N. J.
GE 8-9290

ПОТРІБНІ МАЛЯРІ
Найвищі ставки платні.
CLIFTON, N.J.
Tel. PRescott 8-7215
по 6-ій год. вечора.

НАГОДА для молодого мужчини у віці від 20 р., щоб навчитися бизнесу у загальнім "hardware store" і доставі. Мусить вміти провадити вантажне авто. Голоситись щодено
HANDY HARDWARE HOUSE
180 Ocean Ave., Jersey City, N. J.

JIG BORER OPERATORS
BULLARD OPERATORS
ENGINE LATHE OPERATORS

Денна і нічна „шифта". 5 днів в тижні. Всі користі. Добра нагода. Багато надчисельних годин.

EAST WINDSOR TOOL & DIE CO.
Town St. — Route 5
Warehouse Point, Conn.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Female ●

ДО ВШИВАННЯ „ЗІПЕРІВ"
На машинах "top makers"; голоситись тільки досвідчені.
BELMONT DRESS CO.
359 Plane St., Newark, N. J.
Mitchell 2-2998

Потрібна старша інтеліґентна ЖІНКА
до півтора-річної дитини і провадження дому. Дістане окрему кімнату, удержання і платню. Писати на адресу
T. UHERA
2900 Daisy Avenue
Cleveland 9, Ohio

ОПЕРЕЙТОРКИ
при шитті дитячих плащиків, секційна праця на штуки. Постійна праця. Вшивання підшивки, ковнірів; роблення „передів" або „задів".
H. & J. BLOCK, INC.
829 Newark Ave., Elizabeth, N. J.
Четвертий поверх. — Elevator 4.

● MISCELLANEOUS ●

SAVE BY MAIL
ORANGE FEB 29 8:30 PM 1956 N.J.
NEWARK MAR 1 6 PM 1956 N.J.
EXTRA CONVENIENCE!
NO PARKING PROBLEM!
•Save by JUNE 10th earn from the 1st.
•Accounts insured up to $10,000.
MILLBURN MAR 1 6-PM 1956
CURRENT DIVIDEND **3%**
SAVE AT HAYES IT PAYS!
HAYES
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N.J.

Спорт

МІННЕАПОЛІС

ТИГРИ (СУМА) — КОНТАКТ (Норвежці) 2:4.

6 травня на площі Гайленд Парк о год. 3.20 зустрілись „Тигри" — „Контакт". Гра була надзвичайно гостра. Не дивлячись на добру підготовку, „Тигри" все ж не зуміли стримати набагато витриваліших фізично норвежців, програвши цю зустріч з рахунком 4:2.

М. Лозовий.

СПРАВЛЕННЯ НЕТОЧНОСТИ

В „Свободі" за п'ятницю, 4-го травня ц. р., в репортажі з спортового життя в Міннеаполісі, подано склад „Тигрів" в змаганнях проти Німецької Ст. Пол А. за 22 квітня ц. р. невірні прізвища змагунів дружини, в склад якої на ділі входили: М. Павлишин, М. Гаврилюк, Перун, Ст. Павлишин, Богдан Маричевський, Ст. Вовчак, Куляс I, Куляс II, К. Чихрай, М. Микуляк, В. Ганко, М. Крамарчук, Б. Дмитришин, Е. Ганко, Г. Ганко, Колодницький Р., Колодницький Ів.

Микита А. Л-вий.

„СІЧ" — МАДЯРСЬКИЙ С. К. 6:0 (3:0).

Елизабет, 13. 5. 56. — У визнаний за „найгарячіший в історії" день 13-го травня зустрілися січовики з мадярами з Ню Брунсвік. Восени „вдома" мадяри виграли 3:0.

Перші ворота падуть уже в першій хвилині. Гарну акцію Вітюк-Конопасевич — Павлось викінчує Конопасевич стрілом не до оборони: 1:0. Але мимо переваги, яку виявляє відношення наріжняків 7:0, конто воріт пів години не зміняється. Вкінці — де нога не поможе, голова поможе — з прецизійних наріжняків Помось в 40 і 44 хвилині Ляко і Вітюк ефектовними головками замикають конто першої півгри 3:0.

„Січ" має більше з гри і цілу другу половину. Граючи низький м'яч, короткими подачами, скоро здобуває поле і часто загрожує воротам противника. І хоч напад не грішить надзвичайною стріловою диспозицією, все ж здобуває ще троє воріт зо стрілів Вітюка, Маркуся, і Лютака у спідв. замішанні.

На наступну неділю, також у Варішака Парку — зустріч з Марітімо. Її вислід впливатиме не так на табелю, як радше матиме престижеве й моральне значення. „Січ" має шанси виграти у дружній співпраці і волі всіх перемогти спільним зусиллям, і якщо січовики не дадуть накинути собі „гри на гура".

я. з.

● **В столиці Голляндії,** Копенгаазі відбулись таємні наради військовиків 4-х держав: Англії, Франції, Голляндії і Бельгії, як — на випадок війни з СССР — оборонити канал Ля Манш та зберегти на ньому корабельний рух. Американський контрадмірал Волтер Бун брав участь в нарадах як обсерватор.

● ВАКАЦІЇ ●

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

MIAMI — FLORIDA
• Маємо до винайму умебльовані апартаменти з кухнею, з начинням до варення, столовим накриттям — на тиждень $25, або $75 місячно.
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Str.
Miami 38, Fla.
Tel. Plaza 8-1078

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Шевченка, Відд. 64 відбудуться в суботу, 19 травня, у Вінярського. Просимо всіх прийти на збори. — Бурний, секр.

АЛЕНТАВН, Па. — Бр. св. Арх. Михаїла, Відд. 147 УНС, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 20 травня, о год. 1 попол. в параф. залі 803 Фронт вул. Просимо членів прийти на означений час, тому, що у 4-ій год. заля буде занята. Просимо прийти і вирівняти свої вкладки, в противному разі будуть суспендовані ті, що не вирівняють своїх залеглостей. — І. Зазворський, гол., Г. Біленький, касир., І. Федорак, секр.

Ню Йорк, Н. Й. — Місячні збори 117 Відділу УНСоюзу, „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 19 травня 1956 р., о год. 8-ій веч., в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку. Просимо всіх членів явитися на Збори. — С. Кучма, предс., М. Корчинський, кас., В. Калина, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, Відд. 125, повідомляє членів, що слідуючі сходини відбудуться в неділю, 20 травня, о год. 1-ій попол. в Союзовім Домі, при 845 Н. Вестерн. Членам, які залягають з вкладками пригадуємо, щоб вплачували на цих сходинах і просимо членів прийти на час, бо є важні справи. — А. Штим, предс., П. Яворська, касир, І. Подола, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, Відд. 252 УНС., відбудуться в неділю 20-го травня, о год. 12 вполудні, в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти і вирівняти вкладки. Когут, сек., Меґас, касир.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, відд. 83 УНС, повідомляє своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться в суботу, 19 травня, о год. 6 вечером, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ст., Повідомляється членів, що збори через літній час відбуватимуться в суботу, почавши від травня аж до вересня. Проситься членів дотримувати постанови. Довгуючих членів проситься поспішити з плаченням вкладок. — С. Чорномаз, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го травня зараз по Службі Божій. Просимо всіх членів прибути і вирівняти членські вкладки. — Д. Мушастий, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тво Запорозька Січ, Відд. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 20-го травня, о год. 2 попол., в церковній залі 641 Рузевелт Ев. Проситься усіх членів явитися на означений час. Пригадується довгуючим членам вирівняти свою належітість, бо інакше будуть суспендовані. Просимо вписувати нових членів і дітей до УНСоюзу. — Гр. Волянський, предс., Н. Кіра, кас., І. Маркович, сек.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побирання вкладок буде в суботу 19-го травня, від год. 5-6 веч. і в неділю 20-го, від 12-2 год. попол. Члени, які залягають з вкладками більше як 2 місяці будуть суспендовані, аж поки їх не вирівняють. — М. Субтельний, О. Штогрин.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Йосафата, Від. 217 відбудуться в неділю, 20 травня, о год. 2-ій попол. в церковній залі 305 Гудсон Евню. Проситься всіх членів прибути на збори та вирівняти свої залеглости. В. Гричух, предс., А. Іванів, секр., І. Деркач, кас. М. Макусій, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва Преч. Діви Марії, Відд. 259, відбудуться в неділю 20-го травня 1956 р., о год. 1:30 попол. в залі при 4952 Полайна Ст. — П. Трусяк, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Миколая, 106 Відд. УНС, повідомляє своїх членів, що в неділю, 20 травня ц. р. о год. 12 впол., в домі Відділів, при 845 Н. Вестерн Аве., відбудуться місячні збори. Всі члени повинні взяти участь. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. — С. Самбірський, голова, Г. Дацьків, секр., М. Попіль, касир.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, відбудуться в суботу 19 травня в парафіяльній залі при 74 Геррис Еве. в год. 7:00 веч. Просимо всіх членів прибути, будуть важні справи до обговорення, як також будуть дальші інформації, щодо нашого 45-літнього ювілею, що відбудеться 3-го червня ц. р. Вписуйте своїх дітей і приятелів в ряди членів УНСоюзу! М. Чагарин, предс., І. Кокольський, секр.

ЙОНГСТАВН, Ог. — Бр. св. арх. Михайла, Відд. 140 повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го травня, зараз по співаній Службі Божій, 11:15 в церковній залі, 526 Вест Рейн Евню. Проситься всіх членів прийти і вирівняти свої залеглості, як також тому, що будуть інші наради. — М. і В. Терлецький, предсідник, Кравець, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Бр. св. Ів. Хрестителя, Відд. 277, подає до відома членів, що загальні збори Допомогової Каси Хворих при Відділі відбудуться 20 травня ц. р., (третя неділя в місяці), о год. 2 попол., в приміщенні Укр. Горожанського Клюбу при 53 Вайтмор, ст. На порядку зборів звіт Допомогової Комісії за роки 1954-55 та доповняючий вибір трьох членів Комісії. Збірка вкладок до УНСоюзу відбудеться того ж дня в церковній залі по обох Службах Божих. Управа взиває членів, що залягають з плаченням вкладок, вирівняти їх, бо інакше будуть суспендовані. — Управа Відділу.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
ЗА СПОКІЙ ДУШІ БЛ. П.
ІРИНИ З ЛІСЬКЕВИЧІВ СНІГУРОВИЧ
БУДЕ ВІДПРАВЛЕНА В ШИКАГО
В ЦЕРКВІ СВ. О. МИКОЛАЯ
В СУБОТУ ДНЯ 19 ТРАВНЯ 1956 Р.
О ГОД. 7:30 РАНО
Родина

УВАГА! ОбВУА! УВАГА!
ЩОМІСЯЧНІ СХОДИНИ
Членів нюйоркського Відділу ОбВУА відбудуться у найближчу суботу, 19-го травня ц.р. о год. 7-ій вечора у приміщенні Літ.-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, 149 Друга Ев.
Ген. Штабу полк. А. Валійський прочитає доповідь на тему: **„Роля Української Армії в битві за Варшаву 1920 р."**
Після доповіді — дискусія.
Участь Членів обов'язкова. — Гостям раді. — Зокрема запрошуємо прибути Вш. Членів братніх Комбатантських Організацій та всіх колишніх Вояків.
Управа ОбВУА — Відділ у Ню Йорку.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8 УНСоюзу повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, 20 ц. м. в залі Укр. Клюбу, 13 Вашінґтон вул., о год. 2 попол. Принимаємо нових членів без вступного. — Мандзій.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Повідомляється всіх членів Т-ва „Любов", Відд. 370, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го травня 1956, зараз по співаній Службі Божій, около 11.45 год. перед пол. Пригадуємо членам, що минає вже другий місяць і є багато членів, які не заплатили посмертного за помершого члена та занедбують вплатити свої місячні вкладки, якщо не вирівняють цього місяця, то будуть суспендовані. — К. Стасюк, предс., М. Комета, касир, Сова, рек. секр., В. Гіна, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Бр. св. Арх. Михаїла, Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 19 травня, о год. 7 веч., в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Тво ім. І. Франка, Відд. 372 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу 19 травня, о год. 7:30 в домі Лунишиного, 922 Вест 5 ст. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. — К. Наконечний.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

ЗМІНА АДРЕСИ!
Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що зміняють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.
Адміністрація „Свободи"

● РОЗШУКИ ●

Пошукую сестрінка **МИКОЛУ МАЗУРИКА,** з села Нагірянка, повіт Бучач. Він виїхав молодим хлопцем до Німеччини. Хто знав би його або він сам, прошений подати свою адресу:
KYRYLO MARTYNIUK
59 Boardwalk, Annadale Beach
Zone 12, Staten Island, N.Y., USA.

Пошукую **ЯРОШЕВИЧА** Ярослава, сина Івана з Перекопаня коло Перемишля. Останньо находився в Остраві Моравській. Хто знав би дещо про його побут прошу повідомити:
M. JAROSEWYCH
1031 N. Richmond St., Chicago, Ill.

Пошукую **ВОЛОДИМИРА БИЦАКА** с. Купчинці, Тернопільщина. Маю лист від Рідних. Прошу писати на адресу:
J. LESZCZYSZYN
210 Eagle St., Brooklyn 22, N. Y. U.S.A.

● РІЖНЕ ●

АРКА
48 Е. 7 вул. в Ню Йорку
(тел. GR 3-3550)
ТУРЕЦЬКІ ХУСТКИ
Гуртом та детайлічно 2

● AUTO ●

ПОЗІР! НЮАРК! ПОЗІР!
НОВИЙ ШЕВРОЛЕТ—рік 1956
з непередбаченої причини до продажу. По ближчі інформації телефонуйте:
BI 3-6997, NEWARK, N. J.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ВЕЛИКА НАГОДА
$17,500. На продаж дім і добре поставлений бизнес. Радіо, платівки і електричні приладдя. Продається і окремо — бизнес $3,500. Добре положення при Broadway. Добра нагода — справжня копальня золота.
Інформуватись:
S. MALINOWSKI
364 Broadway
Bayonne, N. J.
Tel. HE 6-5448

● REAL ESTATE ●

NEWARK, N. J.
ГАРНИЙ 3-РОДИННИЙ ДІМ,
20 кімнат і 3 лазнички 6-7-7. Парове огрівання, 1-ий поверх. Напроти католицької церкви. Помірковача ціна.
ES 3-9152

ЧИ ШЛУНКОВА НАДКВАСОТА СПРИЧИНЮЄ ВАМ
ШЛУНКОВІ БОЛІ?

Багато огірчених через свою недугу, наберуть нової радости життя, коли дізнаються про винахід ліку, що зветься RUMIL, який наче чудодійним способом облегшує симптоми ШЛУНКОВОЇ НАДКВАСОТИ. Звичайні об'яви такого стану це, пече згага, тиснення газів, кваси, воніти та болі після їдження — після зажиття перших доз цього ліку, біль минає в кількох мінутах.

Байдуже, як довго Ви хворіли або які ліки вже заживали, скористайте з цієї чудової нагоди, щоб попробувати RUMIL без жадного риску. Якщо Ви зараз вишлете цей вирізок до TYNOL CO., Dept 301, Box 321, Croton on Hudson, N. Y., вони вишлють Вам дві $3.50 фляшки за тільки $4.00 (плюс оплату COD). Ви щадите не тільки $3.00, але Ви маєте змогу уживати одну фляшку без риску. Якщоб RUMIL не поміг би Вам в жадному випадку, Ви можете повернути другу фляшку для повного звороту. Не посилайте грошей. Заплатіть тільки поштареві при доставі. Замовляйте тепер, доки пропозиція є актуальна. (Напишіть точно друком Ваше ім'я і адресу на зворотній стороні коверти і певно одержите RUMIL без опізнення.)

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник.

KEEP YOUR SAVINGS ACCOUNT GROWING

Збільшуйте Ваше щадниче конто реґулярним ощаджуванням

Кожньому відомо, що рослина потребує сталої опіки і зрошування для дальшого росту. То саме потребує Ваше щадниче конто. Треба до нього стало додавати, щоби воно росло.

І Ви скористаєте ще більше, якщо прибутки з нього додаватимете до його суми. Заходьте чимскорше і зачинайте реґулярну програму ощаджування. Вкладки є забезпечені державною агенцією до 10,000.

Trident
SAVINGS and LOAN Association
INSURED
1935 W. 51st STREET • GRovehill 6-7822
CHICAGO, ILL.

Одинока в Ню Йорку українська взуттєва крамниця
KARPATY SHOES
153 Second Ave. (bet. 9 & 10 Sts.) New York City
Tel.: ALgonquin 4-1893
Поручає доброякісне і добірне взуття для всієї Родини по догідних цінах.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. **Висилаємо платівки по цілому світі.** Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

How many telephone people do *you* know?

It doesn't take long to think of several, does it?

Today, there are 25,500 people serving you at New Jersey Bell—nearly twice as many as fifteen years ago.

But this is not surprising. Over 150,000 new telephones were added last year. That's more than one a minute throughout each working day. And this calls for many people . . . and many skills.

Some of these folks are your friends and neighbors. Their one responsibility is good telephone service for you. And, if you know them well, you know the quiet pride they take in doing the job well.

Giving you the best possible telephone service is the job of telephone business office supervisors like Mrs. Joanne E. Ostergren of New Brunswick.

New Jersey Bell Telephone Company

ТАРЗАН, ч. 3669. Друга спро ба.

SPRINGING INTO ACTION, TARZAN BLOCKED THE NATIVE BEFORE HE COULD LAUNCH THE DEADLY SPEAR!

ONCE MORE THE APE-MAN SWEPT THE FRIGHTENED GIRL INTO HIS POWERFUL ARMS AND DASHED FOR THE PALISADE!

— Приступивши до акції, Тарзан перешкодив тубільцеві, ще поки він встиг кинути смертоносного списа.

— Мавполюдина знову схопила перелякану дівчину своїми могутніми руками і помчала до частоколу.